

Права та завдання Профспілки щодо розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів

За чинним законодавством проекти професійних стандартів можуть розроблятися роботодавцями, їх організаціями та об'єднаннями, галузевими радами, органами державної влади, науковими установами, громадськими об'єднаннями, іншими заінтересованими суб'єктами (далі - **розробники**).

Як відомо, 27 грудня 2022 р. постановою Кабінету Міністрів України №1453 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 31 травня 2017 р. № 373» було затверджено **зміни до Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів (далі- Порядок)**.

Згідно з Порядком, методичні рекомендації щодо розроблення професійних стандартів розробляються Національним агентством кваліфікацій (далі - **НАК**) та оприлюднюються на його офіційному веб-сайті.

На виконання зазначеної постанови НАК 25.01.2023 року було схвалено та оприлюднено **Методичні рекомендації щодо розроблення професійних стандартів (далі - Методичні рекомендації)**, в роботі над якими взяли участь заступник голови ПМГУ Оверковський Б.М. та начальник відділу соціально-економічної роботи апарату ПМГУ Гончарук О.В., яка була членом робочої групи з їх розроблення.

Окрім визначення необхідності розробки вказаної Методики, зміни, які були внесені до Порядку, стосувались наступного:

- ✓ оновлення структури професійного стандарту;
- ✓ зміни процедури розроблення, затвердження та введення в дію професійних стандартів, які містять інформацію з обмеженим доступом;
- ✓ розширення кола осіб, які залучаються на етапі публічного громадського обговорення професійних стандартів;
- ✓ унормування процесу розроблення професійних стандартів за новими професіями, які відсутні в Державному класифікаторі професій;
- ✓ встановлення нормативних строків на різних етапах процесу розроблення та впровадження професійних стандартів або їх зміни.

Також були внесені й інші зміни.

Профспілки, у тому числі й ПМГУ, виконують і мають продовжувати виконувати важливі функції в процесах розроблення і використання професійних стандартів, оскільки представляють та захищають інтереси працівників. Відповідно Порядком передбачено участь профспілок в розробленні професійних стандартів.

На етапі прийняття рішення про розроблення проекту професійного стандарту відповідно до п.2 Порядку профспілки можуть виступати його розробником або ж ініціювати розроблення професійного стандарту.

На етапі реєстрації заявки на розроблення проекту професійного стандарту НАК після реєстрації заявки протягом трьох робочих днів інформує про це зацікавлені сторони, зокрема, Спільний представницький орган репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні.

На етапі формування робочої групи та підготовки проекту професійного стандарту після надходження від НАК повідомлення про

реєстрацію заявки **на розроблення проекту професійного стандарту** розробник створює робочу групу. Якщо стандарт розробляється галузевою радою, то до складу такої ради і створеної нею робочої групи з розроблення стандарту обов'язково входять представники профспілок.

Якщо розробником професійного стандарту не є галузева рада, до складу такої робочої групи разом з представниками сфери освіти, роботодавців, їх організацій та об'єднань обов'язково включаються представники профспілок, їх організацій та об'єднань.

На етапі громадського обговорення проекту професійного стандарту підготовлений робочою групою проект професійного стандарту підлягає публічному громадському обговоренню, яке організовує та проводить розробник. Строк проведення публічного громадського обговорення становить не менш як один місяць з дня оприлюднення проекту професійного стандарту.

Розробник професійного стандарту має надіслати у НАК повідомлення про проведення публічного громадського обговорення його проекту. Розробник (у разі потреби) та НАК інформує заінтересовані суб'єкти про початок публічного громадського обговорення й надсилає проект професійного стандарту їм на розгляд.

До такого обговорення можуть залучатися зокрема й профспілки, їх організації та об'єднання як представники зацікавленої сторони – працівників.

Для забезпечення цього процесу апаратом ПМГУ систематично електронною поштою надається інформація про проходження громадського обговорення проектів професійних стандартів територіальним та первинним організаціям Профспілки, які діють на підприємствах, в штатному розписі яких є професії, проекти стандартів яких обговорюються. Відповідні спеціалісти первинних та територіальних організацій мають опрацювати ці проекти та надати свої висновки та пропозиції в апарат ПМГУ.

Розробники професійних стандартів зобов'язані узагальнити та оприлюднити на офіційному веб-сайті результати публічного громадського обговорення із зазначенням поданих пропозицій/зауважень, відомостей щодо їх урахування та обґрунтування причин неврахування. Таким чином можна та необхідно контролювати врахування пропозицій, поданих ПМГУ та іншими профспілками.

Етап погодження проекту професійного стандарту розробниками з репрезентативними всеукраїнськими об'єднаннями професійних спілок на галузевому рівні (у разі, коли розробниками не є галузеві ради з питань розроблення професійних стандартів) є окремим етапом розроблення та затвердження професійних стандартів.

Висновок щодо погодження проекту професійного стандарту репрезентативними всеукраїнськими об'єднаннями професійних спілок на галузевому рівні у разі, коли розробниками не є галузеві ради з питань розроблення професійних стандартів, подається розробником в НАК **на етапі проведення перевірки щодо дотримання вимог Порядку.**

Професійний стандарт вважається введеним у дію з моменту внесення його до Реєстру кваліфікацій, розміщеного на офіційному сайті НАК. Відповідно є можливість ознайомитись з професійним стандартом, використовувати його при формуванні освітніх програм закладами освіти,

відстежувати виконання його положень роботодавцями, застосовувати його в колективно-договірному регулюванні тощо.

Із зазначеними документами та ресурсами можна ознайомитись за посиланнями:

1. Постанова КМУ від 27 грудня 2022 р. № 1453 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 31 травня 2017 р. № 373»: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/373-2017-%D0%BF#Text>
2. Постанова КМУ від 31 травня 1917 р. № 273 «Про затвердження Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів» із змінами: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/373-2017-%D0%BF#Text>
3. Методичні рекомендації щодо розроблення професійних стандартів: <https://nqa.gov.ua/uploads/multiple-input/63d3be768f7b1.pdf>
4. Реєстр професійних кваліфікацій: <https://register.nqa.gov.ua/profstandarts>
5. Сайт Національного агентства <https://nqa.gov.ua/>

Підготовлено відділом соціально-економічної роботи апарату ПМГУ